

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

We hebben vandaag niet enkel een gewone aflevering van DS Vandaag, maar ook een bonus aflevering

van onze podcastreeks Klaarwakker, waarin jonge collega's op zoek gaan naar antwoorden op vragen waar ze zelf wakker van liggen. In een nieuwe reeks van drie afleveringen stelt collega Karleen Becker zich de vraag hoe ver ze wil, kan en moet gaan voor een eigen huis. Kunnen we niet anders kijken naar wonen en bezitten. Zodatelijk hoor je de eerste aflevering De volgende twee afleveringen vind je op standaard.be slash Klaarwakker of op elk podcast platform als je zoekt op Klaarwakker.

Voilà. Oké, we zijn er klaar voor. Goed. Start. Oké, start. Het is begonnen. Weet je nu nog de dag dat we naar hier zijn beluist?

Ja.

Ik weet nog de dag dat we naar hier zijn beluist, vooral omdat we samen in jouw kamer hebben geslapen.

De andere kamers waren nog niet helemaal ingericht en hebben matrassen op de grond gelegd en hebben

we allemaal samen in Karleen haar kamer geslapen. Ik weet het wel, omdat ik van jouw kamer echt iets

van, weet je zo, die scènes in Anastasia, waar die balzaal, waar iedereen begin te dansen, en dan komen zo die koppels uit die muren, dat was voor mij echt jouw kamer. Ik was echt zo van, oh, dit is onze balzaal. Dat dacht ik wel. Bon, balzaal is misschien een beetje overdreven, maar mijn zus Kato was zes jaar. Want als je iets fappig als je klein bent, ja, logisch natuurlijk, maar dan is de wereld effectief veel groter ook gewoon. Dat eigenlijk ook op mijn kamer slapen of niet? Nee, dat hermeekt mij wel echt niks van. Ik weet dat nog wel. Ik moet een jaar of veertien zijn geweest. Alle matrassen op de grond en samen in mijn slaapkamer slapen. En dat is het moment dat ik voor het eerst heb gefantasheerd over zelf een huis kopen.

Om iets van mij te maken. Ik wil graag iets van mijn eigen. Een thuis wel hebben. Om dat te kunnen inrichten. Mooie vintage ronde lampen en zo in de gang. Maar ook. Het is meer dan het gewand, het is een prouder lesje samen. Een groter thuisgevoel wil creëren ofzo. Ik geloof dat nog altijd niet echt helemaal wordt. Soms is ik hier binnen, maar dat is echt mijn eigen nom.

En tegelijk, als ik dan kijk naar mensen die kopen of willen kopen,

dan hoor je soms toch ook wel wilde verhalen. We zijn twee jaar en een half gezocht. Elke dag, acht uur lang en bij elke pauze dat je hebt, dat scrollen op imo website. Die leeling over veel spreken we dan nog. 100, 200.000 deuren. Wat dan nu? 350 of 400.000 waardes. 150.000 deuren

boven de vraagpen. O, dat geld. Waarop bouwfoed je zelfs al die kleine tussenkjes enzo en wat er allemaal

aan vast hangt. Bepaalt heel uw toekomst, hè. En dan heb je nu notariskosten. Notaris en nog zoiets. Ja, dat was het moeilijk, wat moeilijker. Moet je ergens een compromis maken. Ik had het liever

niet gedenen. Oké. Dan dacht ik alzijds. Moet dat dan of... Moeten misschien niet, maar het voelt soms wel als de enige juiste optie. Aan de ene kant die zekerheid van dat huis.

Ik zie dat, wat dat kan betekenen, wat dat zou opbrengen. En ik zoek dat voor een stukje ook.

Aan de andere kant. Zo veel geld, zo'n lange tijd vast hangen aan een lening. Dat heeft toch invloed

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

op de manier dat je leeft. En is mij dat dan waard. En waarom ben ik daar dan zo mee bezig met dat idee om een huis te kunnen kopen? Is de zekerheid van een huis mij een lening dan waard? Waar lig jij wakker van? Wat houdt die snachts wakker? Die vaars. Vijf jonge redacteurs van de standaard. Ik lig wakker van. Ik ga op zoek naar antwoorden op persoonlijke vragen in de podcastreeks

Klaarwakker. Mijn eigen zoektocht. Dit is de eerste van drie afleveringen over de vraag van Carline.

Ik ben Carline. Ik ben 32 jaar en ik ben journalist bij de standaard.

Wil ik de vrijheid van huren of de zekerheid van kopen? Zekerheid of vrijheid?

Die drang naar zekerheid. Ik kan die niet voor iedereen uitleggen.

Maar misschien moet ik beginnen met te vertellen waar dat bij mij vandaan komt.

Hallo, recht mama. Ik heb een klein vraagje.

Je weet toch dat ik een podcast ben om te maken over de standaard over een huis te kopen?

Ik weet nog dat je me had verteld dat beter dat dat pensio niet genoeg was.

Peter is hoe ik mijn grootvader langs mama haar kant noemde.

Dus dat was 300 euro te kort elke maand.

En dan vond ik daar dat frustrerende aan. Het ging over noodzakelijke zorg.

Weet je nog hoe oud dat Peter was toen dat hij begon te werken?

Oké, oké.

Mijn mama vertelde een verhaal van een kennis van haar.

Ze heeft in haar carrière lang als zelfstandige gewerkt voeltijd van huis naar huis.

Mensen verzorgen en wat weet ik allemaal.

Ze heeft een pensio om 665 euro per maand.

Dat is onmogelijk om daarmee om te komen.

Mijn mama heeft gelukkig in eigen huis.

Nu moeten we al wel bijspringen, maar het is heel knap.

Maar dat gaat omdat ze een eigen huis heeft.

Als ze geen eigen huis hebben, zouden ze in haar moeten lezen.

Dat was voor mij het moment dat de betekenis van de huis helemaal veranderde.

Dat ging van iets romantisch met mijn pinteresbord, tegels, ket, hoe ik dat ging inrichten.

Naar iets wat aan mij moest beschermen voor later, iets wat dat een zekerheid moest bieden.

Maar tegelijkertijd, dat idee van die lening, dat schrikt me wel af.

En voor een stuk heeft dat te maken met het feit dat ik op mijn 27e journalistiek ben gaan studeren.

Financieel gezien was dat een van de domste beslissingen dat ik kon maken, maar voor mij als mens wel echt de juiste keuze.

En ik zie het overal in mijn omgeving.

Mensen die wel een lening hebben, of dat ze dat nu willen of niet, dat beïnvloed hoe ze beslissingen kunnen maken.

En dat is toch wel een heel groot stuk vrijheid.

Die heb ik in de raad niet meer.

Ik denk dat ik ergens vrijheid heb bijgekocht, een enorm stuk vrijheid heb gekocht en ergens door die vrijheid te kopen ook een ander stuk vrijheid heb verloren.

Ik ben Liedewij, ik ben 30 jaar en ik werk voor televisie voor VRT, maar dus nu heb ik iets gedaan wat ik dacht dat ik nooit zou doen.

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

Ik heb een appartement gekocht en het was niet de appartement, het is een nieuwbouwappartement. En dat appartement, dat kan je misschien ook wel.

Dit is mijn straat.

Een strok in Brussel die ik nu al een jaar deel met honderden andere.

Liedewij maakte voor VRT mijn straat.

Ik zoek al mijn burens op en sluit vriendschap met iedereen die mijn straat woont.

Ik weet nog dat ik toen zei, ik wil hier nooit meer weg gaan waarschijnlijk.

Een dag dat ik hier moet vertrekken, dat gaat echt met veel tranen en tuinen en hoe zeg je dat. Gepaart gaan.

Ik heb weinig mensen die zo geëcht zijn aan hun huurhuis als Liedewij.

Ze heeft er dan ook acht jaar gewoond.

En dus was ik nog meer verbuist als op eens zijn als ons gesprek zegt.

Dat is nooit een droom waarmee geweest om zoiets van mezelf te hebben.

Dus eigenlijk nu past een droom die aan het uitkomen is nu dat ik hem heb.

Maar ik denk dat dat ook te maken heeft met het feit dat ik nu 30 jaar ben.

Als je 23 jaar bent, dan wil je niet vast hangen aan dingen.

Je wilt eigenlijk bij wijze van spreken binnen een maand kunnen zeggen.

Oh, nu heb ik gezien om op reis te gaan. Ik ga een wereldreis maken.

Maar al die impulsieve dingen die ik toch niet heb gedaan in mijn leven.

Maar gewoon het gevoel van het te zouden kunnen, dat is veel waarde.

Dat is ook wel een gevoel dat mij speelt. Kiezen is verliezen.

Maar wat mij dan nog meer verbuist als ze vertelt dat ze heeft gekocht en waarom ze dat deed, dat ze ook dit zegt.

Ik denk dat ik mij nooit wil beklagen als ik bijvoorbeeld 70 of zo ben of 80 weet ik veel.

En ik heb mensen die op die leeftijd zijn en nog moeten huren en aan keizware prijzen vast hangen.

Omdat ze nooit de middelen in een begat om iets te kopen.

Maar ik zou denk ik wel spijt hebben als ik op die leeftijd in die situatie zit en denk, shit, ik had dat wel gekund op mijn 30 en ik heb het niet gedaan.

Dat denk ik wel, ik dan zou balen.

Zolang ik gehuurde had ik wel altijd het gevoel van ik ben eigenlijk ook wel een beetje geld aan het wegslijten tussen hakskes.

En dat is nu wel, nu heb je het gevoel, je betaalt zwaar af.

Maar dat doet je ook voor jezelf op lange termijn.

Lidewij heeft ook wel tien jaar gespaard om te kunnen kopen.

Ze heeft samen gewoon geen grote uitgave gedaan.

En dat gevoel van in zichzelf te investeren, dat veranderde nu wel hoe dat ze naar dat huis kijkt.

Ze woont er nog maar zes maanden en toch...

Ik voel wel dat ik nu zo...

Ik begin met dat wel echt extreme.

Dan kwam ik zo binnen en zo elke kras ofzo dat er was.

Maar dat is gewoon dat je weet dat elke kras duizende euro kost voor een leeuw.

We zijn spreken voor wat je hebt betaald, maar ook aan die spullen,

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

want daar heb je dan ook zwaar voor betaald, zetelmeu.

En dat vind ik wel een beetje jammer.

Dat maakt mij ergens ook wel zo minder vrij ofzo.

En toch heb ik het gevoel dat ik redelijk onafhankelijk leef nu.

Slaag dat op iets of niet?

Ja, klopt.

Als je interviews doet en je vraagt je bent eigenaar van je huis, maar wat accesseer je dat?

Ja, mijn baas in eigen huizen.

Dat is pas kalderdekker.

Hij studeerde...

Socialie en ruimtelijke planning.

En ik ben hoogleraar aan de faculteit architectuur van de KG Leuven.

Ik voelden hem vooral spreek om dan een beetje beter te begrijpen.

Die waarom?

Waarom willen we zo graag een huis kopen?

Waarom vinden we dat zo belangrijk?

Onen is gewoon belangrijk, hè?

Onen is te link met alles, hè?

Kinderen gaan vanuit de school, naar de werk,

gaan naar een geziening, aan de cultuur gaan participeren.

Het is een plek waarbij bijna alles van vertrekt, hè?

Hoe dat die woningen eruitziet, dat is gevolueerd, hè?

In de eentiende eeuw was dat een soort beschutting voor de meerderheid.

Dat boven je hoofd en veel meer was het niet.

Vandaag is dat een ideoloog.

Vandaag is dat een ideologische kijk op de wereld.

Maar vooral naar de Tweede Wereldoorlog is dat consumptie geworden, hè?

Ja, er is er een andere economie rond ontstaan, hè?

De woning is niet alleen de woning, maar dat is ook alle toestellen die erin zitten.

Dat is inderdaad ook.

En dat vooral een adres, dat is een status symbol in de krant.

En elke krant heeft zijn weekendbijlag met woningen.

Soms de meest schikke dingen staan daarin.

Dat creëert natuurlijk wel een wensbeeld, hè?

Als we maar alle tv-programma's kijken.

Elk jaar schrijven meer en meer van hoopge gezinnen zich in voor blind gekocht.

Dit is Extreme Makeover Vlaander.

Prijfastgoedverkopers gaan de strijd aan met elkaar.

In een race tegen de klok.

De grootste plannen voor de kleinste huizen.

Kompleedhuis renoveren.

Robhuis.

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

Tiny House Battle.

Voor onze kopers.

Nu.

Op VTM Go.

Want die baksteen die wij in onze maag voelen,
die komt er ook niet zomaar.

Omdat er een beleid op gevoerd werd.

En als je daar terug probeert te analyseren hoe je zou ontstaan,
gaat er terug naar de reactie op de industrialisering van de 19e eeuw.

Oké.

Ik probeer me iets voor te stellen bij dat België uit de 19e eeuw.

Stel u een beetje de film Dance For.

België is nog een vrij jongens.

België is nog een vrij jonge staat.

De eerste trams getrokken door paarden,
rijden daarop op gesold.

De gemiddelde Vlaaming is nog vaak boer.

En dan komen de eerste grote fabrieken er.

Mensen trekken van het platteland naar de stad.

Samengevat waren vuilnisbalten.

Er waren fabrieken die vuil uitstoten.

Daarna stonden dan krotten.

Zonder voorseningen, zonder regiole soms,
heel veel mensen sterven gegaan om doorhebbelklappen aan een of andere epidemie.

Dat was onleefbaar of dat waren zeer moeilijk leefbare situaties.

En de eerste reactie die we bij ons gehad hebben,
was eigenlijk de uitbouw van een heel dense spoorwegnet
om die mensen uit de stad te houden.

En de tweede reactie was dan gestart met de wet van 1881.

Een brede arbeiderswet waar een huiswestingsluik in zit.

En dat was eigenlijk een relatief grote consensies over.

Dus dan zag je zo wel dat de confessionelen...

Even voor de duidelijkheid,
confessionelen, dat is een andere woord voor katholieken.

Als de liberalen, als socialisten, eigenlijk niet voor die stad waren op dat moment.

Want na die eerste arbeiderswet volgden we details uit 1948.

Eigenlijk kun je het een beetje vergelijken met een kaartenhuisje.

Wet op wet wordt verder gebouwd op datzelfde idee.

De woonboning, verlaging van de registratierecht,
om je woning energiezuiniger te maken.

En dat eigenlijk geleid heeft tot wat we vandaag,
de dominantie van dat beleid gerecht op eigen woning bezet.

En dat heeft dan weer invloed op onze pensioenen, want...

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

In de landen met hoogpassentatie eigenaars heb je meestal ook wel laagere pensioenen. Dus dat is een beetje een trade-off die al altijd bestaan heeft. Pascal noemt het pad afhankelijkheid. Dan een soort pad afhankelijkheid ontstaat, hè? Denk nog eens even terug aan de kaartenhuisje van al die wetgeving. Hoe mooi dat huisje ook staat, je kunt niet zomaar een kaart wegnemen. Want dan valt het hele kaartenhuisje niet in. En voor een deel werd dat dus gebouwd op de idee dat dat goed is voor de bevolking. Maar er zit ook wel een ander kantje aan. In 1850 al zei... Een man was natuurlijk pensioen, bijvoorbeeld. Dat is de vader van ons fantastisch gevangenis geweest. Die zei toen al van, kijk, de beste manier om de arbeider aan het systeem te binden, is aan m'n eigen huis. We noemen een verberde van, hé, en heel simpel, omdat de land moet afbetalen en iemand die moet afbetalen, die zich gaat gechteren en eigendom, die komt gewoon aan zijn werk en gaat minder op café. Dus dat is dat hansverhaal achter, toen moralistisch. Als Pascal dat zo beschrijft, dat vastzit aan een systeem, dan is dat wel exact waar ik strik voor heb. Dat klinkt misschien onnozel en ik weet dat er ergere problemen zijn. Maar dat is ook wel waar ik mij tot niet zo heel lang geleden in bevond, voordat ik opnieuw ging studeren. Ik had een job die niet slecht betaald was, maar ik was daar zo ongelukkig in, maar ik had het gevoel dat ik niet kon stoppen, dat ik geen keuze kon maken. En dan zit je daar, je doet het niet graag, maar je hebt niet het gevoel dat je kunt veranderen. En dan dacht ik altijd, ja, moet dat dan, of misschien is dat wel zo. En ik sta er nog steeds voor open. Maar tot nu toe heb ik nog altijd niet eens verlangen om een hypotheek te hebben. Het taal niet. Dat is Sanne. Ja, je ziet je hebt een soort van kapseltje. Ik heb mij afgesproken aan het Boerlau Theater in Antwerpen. En waarom ik Sanne heel graag wou spreken, is omdat er een heel simpele vraag is waar ze geen antwoord op kan geven. En dan, ja, dan is dat nergens. Oké, nergens, dat is ook niet helemaal waar. Officieel is Sanne bij haar ouders gedomicileerd,

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

maar ze heeft geen vaste plek.
En dat heeft ook wel een beetje meer werk te maken.
Want Sanne is actrice.
Je kent daar misschien uit de serie twee zomers.
Meestal, als ik werk, dan krijg ik een plekje om te zijn.
Dus in de praktijk was het zo dat ik inderdaad soms een paar maanden in een appartement of ergens waar ik dan ingestopt word, vrijwillig, om te werken aan een project en dan weer een paar weken in mijn camper zat. Die camper is misschien nog het meest vaste plekje dat Sanne dan heeft.
Of ik moet eigenlijk zeggen had, want ondertussen...
Ik heb ondertussen mijn camper verkocht.
En dan vond ik wel echt zoet, want...
Dan heb je dus echt even geen concept van thuis meer.
En terste, wat dat die mij opkwam was, wilde ze dan helemaal geen zekerheid.
Vindt ze dat dan niet eng en moeilijk?
Nee.
Ik vond het vooral bevrijdend.
En kijk, er is ook een deel van mij wat wil vasthouden aan dingen.
En wat veiligheid wil.
Dat ga ik niet ontkennen.
En natuurlijk, dan voelt een deel van mij wat jammer.
En ik vind het heerlijk om daar naar in te rijden.
En als ik dan de muziek opzet, en als ik dan daar al die dingen...
Teerlijk leek ik dan, oh, dat ga ik missen.
Maar dan denk ik ook, oh, lekker dat ik dat mag gaan missen.
Oké, volgend hoofdstuk.
Maar aan de voet daarvan ligt, denk ik, dat we ons veilig willen voelen.
Maar ik creëer ruimte als ik dit loslaat.
Het gaat meer over, alles is goed als je jezelf maar durft te vragen...
Wat wil ik? Wat is goed voor mij?
En als dat in huis is met een hypotheek in een appartement, top.
Maar wie zegt dat als jij een huis koopt nu, dat jij dat over 30 jaar...
Dat je dat dan verkocht krijgt?
Dat weet je niet, want voor hetzelfde geld, warmte, aarde opstroomt...
Alles over tot Tilburg in Nederland en stort alles in.
Oké, het klinkt een beetje apocalyptisch als Sanna het zo gezegd.
Maar ze heeft natuurlijk wel een punt. Niemand weet wat de toekomst gaat brengen.
En dat zetten mij wel aan te denken.
Die onzekerheid, die motiveert Sanna juist om los te laten.
Maar het is ook wat dat heel veel andere juist motiveert om wel te kopen.
Maar wat ik me dan vooral afvroeg is...
Ik vraag me wel af, hoe kijkt mijn generatie in het algemeen naar de toekomst?

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

Om dat uit te zoeken, nodigde ik wel mensen uit in de studio.
Nog een hand van jullie?
Ja, je mocht nog wel een jupiler meer.
Jupiler, jupiler, water?
Ik heb nog, denk ik.
Want eens iedereen zat en zijn jupiler had en ik vroeg naar de toekomst.
Zo, voorspellingen maken voor over 40 jaar.
De wereld evolueert zo snel op zoveel verschillende vlakken.
Ik ben daar misschien wel pessimistisch in.
Ja, we zitten met vergrijzingen en ergelijke meer.
Het is nu al moeilijker als je dat dan doortrikt naar de toekomst.
Wat dat voor mij impliceert, dat het onmogelijk is...
...om mij enigszins een beeld te hebben van hoe de wereld rond mij er zal uitzien...
...als ik pensioen schreef die de leeftijd heb.
En in welke mate dat er staat mij daar een pensioen kan uittelen.
Ik vertik het om ergens op te gaan rekenen, want tot al lijkt mij gewoon absurd.
Te rekenen om een pensioen te krijgen?
Zelfs dat, zelfs dat.
Daarom dat ik gewoon niet echt geloof dat ik later een pensioen ga hebben.
Het idee van een pensioen, dat gaat misschien niet zomaar verdwijnen.
Dat zijn zekerheden die je dat niet meer hebt.
Wat is er erin van mensen? We gaan het zelf moeten doen.
Dat is socioloog paskal opnieuw.
Ja, en dan zoek je wat zijn de dingen waarvan je minder of meer zeker bent.
Dat is die doodbaksteen.
Eigenlijk is het een sleutelwoord dat we gewoon vertrouwen.
We hebben eigenlijk geen of toch maar een beperkt vertrouwen in die overheid.
En voor de stukjes dat zelfs gerechtvaardigd...
...dat er verheersing eraan komt met de pensioenproblematiek van vandaag...
...dat weten we al van de jaren 1980.
Maar tegelijkertijd, los van of we binnen vijftig jaar nog pensioen zullen betalen of niet.
We zullen pensioen betalen binnen vijftig jaar, we moeten er niet aan twifelen.
Maar wat dat in ons ook is veronderd, is de jonge leeftijd op dat mensen dat doen.
Als je dat puur vanuitlaat, zijn pensioen ook binnen bekijkt.
En je betaalt 20 jaar hypotheekere lening af.
En je had op 67 jaar of pensioen.
Heb je eigenlijk tot dan nu 47e tijd voor alleen dat je de zekerheid dus een haakjes koopt.
En dat heeft te maken met er komt.
Een haakjes barometer komt opnieuw met zijn kwartaalcijfers.
En de prijzen zijn weer gestegen.
Ja, maar natuurlijk, die prijzen zijn natuurlijk in absoluut aantallen spectaculair.
Dan wordt daar het idee aan gekoppeld van het is onbetaalbaar.
En dan natuurlijk, ja, onze generatie denkt dat we het snel snel doen of het zal niet meer lukken.

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klaarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

Wat dat vaak geleefde.

Veel mensen die rond mijn leeftijd zitten of in de jonge zijn,
het gevoel van ik ga nooit zo goed hebben als mijn ouders.

Ik ga nooit hetzelfde loon kunnen hebben.

Ja, maar ik lood dat verhaal niet.

Nee.

Nee, ik lood dat verhaal niet, omdat de geschiedenis speel ik dat voor een stuk tegen.

En twee, als je nog een goon toepast op wonen.

Dat is altijd van het idee van we zullen geen eigen huis meer kunnen permitteren.

Van de mensen verdienen minder, de loonen zijn onzeker om te beginnen is dat niet waar.

De enkel me stijgen nog altijd.

Zal je misschien wel een klein depje krijgen met de crisis,
maar in de long run zijn de loonen altijd blijven stijgen.

Maar los daarvan, als je nu gewoon het systeem van een gewoening bezet kijkt.

Dus mijn ouders waren al eigenaars.

Dat is een eigenaar gewoon in de jaren 50.

Wij zijn dan twee verdieners, eigenaars van een huis.

Dus de huis staat hier.

Dus straks komt dat huis van mijn ouders vrij.

Dan komt er zoveel jaar later, komt dit huis ook nog eens vrij.

Wat gebeurt er met dat geld?

En dat zal doorgeven naar de volgende generatie.

Dat blijft bij wijze van spreken in de familie.

Dus meer dan 70 procent van de Vlamingen is eigenaar van zijn huis.

Dus je kan zeggen, het feit dat er zoveel eigenaars zijn,
bestendigt dat eigen woning op termijn.

Dus dat idee van ik kan me straks geen eigen huis meer permitteren,
dat is een fabeltje.

Wat dat wel is, dat het voor mensen die niet uit die zuil van eigenaars komen,
moeilijker wordt om erin op te graak.

Ja.

Als Pascal dat zegt, besef ik inderdaad.

Dat mijn vraag op z'n minst niet volledig is.

Omdat het gaat over een bezorgdheid vanuit een luxe positie.

Want als ik er dan zo over nadenk,
mijn ouders hebben een eigen huis.

En ooit, hopelijk duurt het nog heel heel lang, ga ik dus wel erven.

Dus ik kan de keuze maken om te zeggen wat als ik niks bezit.

7 op 10, die 70 procent.

Je dan 70 procent van de Vlamingen is eigenaar van zijn huis.

Dat getal, dat blijft zo'n beetje door mijn hoofd spoken.

Omdat 7 op 10 betekent ook 3 op 10, die het niet kunnen.

Mijn vorige buurvrouw is een Marokkaanse alleenstaande mama van 3 kinderen.

[Transcript] DS Vandaag / Bonus. Klarwakker | Is een huis kopen mij de lening nog waard?

Dat is Lidewij opnieuw, van mijn strijd.
En ik ken hun situatie ook supergooi.
Ik kom vaak bij hun over de vloer.
Dat zijn te weinig kamers.
Die mama slaapt eigenlijk op een matras dat in de living wordt geschoveerd
en dan achter een soort van kastoverdag beland.
En dan dacht ik echt nog van, net zoals ik al mijn vrienden uitnodig,
kan ik die hier zo echt mijn rijkdom hier gaan staan?
Ik spoes het er wel.
Ik weet waar die zelf in zitten en dat is superdubel.
Want jij als 30-jarige alleenstaande kundits,
dat een volledig gezin met een mama die dat zich dag en nacht kapot werkt, niet kan.
Dat betekent natuurlijk wel ongelijkheid.
Dan is er elke mens die evenwichtsofening maken van ga ik rondkomen.
Uw maatschappelijke norm is eigenaar, dus wie geen eigenaar is, is niet zo klaar.
En dan voelt u zo'n beetje...
Ik weet niet dat juist de woord is, maar zo pervers.
De woningen worden steeds duurd.
Het wordt nu steeds vaak, dat is een goede investering.
Eigenlijk is dat toch wel gewoon zo'n beetje het idee van
de rijke woorden rijker en de arme woorden armer.
Dat huis moet renderen.
Dat gaat niet gebeuren.
Als 60% van uw bevolking geen rote vrang heeft.
Dit was aflevering 1 over de vraag van Carline.
Een podcast in drie afleveringen gemaakt door Carline Beckers en Fien Dille.
Brecht klasgaard, mixte, schreef de muziek en herwerkte debutsies La Catedral en Gloutier.
Beluister ook de andere podcasts van Clairwakker.
Volg Clairwakker in de podcast app van de standaard of op uw favoriete podcast platform.